

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Karlovarský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Mateřská škola Habartov, Karla Čapka 769, okres Sokolov

Karla Čapka 769, 357 09 Habartov

Identifikátor: 600 072 428

Termín konání orientační inspekce: 14. a 15. ledna 2002

Čj.	053 09/02-1002
Signatura	oe3av108

CHARAKTERISTIKA ZAŘÍZENÍ

Čtyřtřídní mateřská škola pavilonového typu se nachází v okrajové části města, je organizační složkou města Habartova. Tři třídy zajišťují celodenní pobyt dětí a jedna třída je v provozu dopoledne. Stanovená provozní doba od 5:45 do 16:30 vyhovuje místním podmínkám. Na základě požadavku rodičů povolila ředitelka školy výjimku z počtu zapsaných dětí na 82. Povolena výjimka nepřesahuje stanovenou kapacitu školy. V současné době navštěvuje mateřskou školu celkem 68 dětí ve věku od tří do sedmi let. Z uvedeného počtu má 5 dětí odloženou školní docházku. Do dvou tříd jsou děti rozděleny podle věku a ve dvou třídách jsou děti věkově smíšené.

Specifikem mateřské školy je jazyková třída, kterou navštěvují děti s vadami řeči a děti s odloženou školní docházkou. Prioritou ve vzdělávací činnosti je v tomto školním roce rozvoj jazykových a komunikativních dovedností dětí, posilování oblasti mravní výchovy a prohlubování spolupráce s rodičovskou veřejností.

Záměrem orientační inspekce bylo dílčí zhodnocení kvality vzdělávací činnosti a podmínek vzdělávání ve sledovaných spontánních a řízených činnostech (spontánní pohybové činnosti a volné hry dětí, řízené pohybové činnosti, sebeobslužné dovednosti a pracovní a manipulační činnosti). Sledovány byly speciální činnosti v oblasti odstraňování logopedických vad.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

Spontánní a řízené činnosti

Plánování vzdělávací činnosti vychází ve všech třídách z Programu výchovné práce pro mateřské školy. Zpracovány jsou čtvrtletní výchovně-vzdělávací plány s ústředním tématem, které určuje roční období. Úroveň plánování je v jednotlivých třídách rozdílná, plány jsou spíše rámcové, málo konkrétní, není z nich většinou patrné plnění daného úkolu v dalších organizačních celcích dne (hry, pobyt venku, zájmové činnosti). Nejsou plánovány tematické celky ani kratší témata. Plánování konkrétních činností není vždy v souladu s věkovou skladbou i počtem dětí ve třídě, a to zejména při některých spontánních činnostech. Úkoly pro řízené činnosti jsou diferencovány vzhledem k věku dětí ve třídě. Ne vždy jsou plněné úkoly časově vyznačeny a tudíž není přehled o plnění plánů. Zápisy v přehledech výchovné práce mnohdy nesouhlasí s plány vzdělávací činnosti. Ve třídě se zaměřením na odstraňování vad v řeči dětí jsou konkrétně a cíleně naplánovány speciální činnosti (individuální náprava vad řeči, kolektivní logopedická cvičení, náprava vad řeči za účasti rodičů, cvičení pro nápravu vad v grafomotorice - Metoda dobrého startu). Tato oblast plánování i plnění daných cílů odpovídá současným trendům předškolní výchovy, vybrané cíle upřednostňují osobnostní rozvoj dětí i ve vztahu k jejich věku, schopnostem a potřebám. Plánování vzdělávací činnosti je ve všech třídách obohaceno výběrem námětů i úkolů z rozličných odborných publikací, kterých je ve třídách dostatek. Součástí plánování ve třídě předškolních dětí je stanovení konkrétních cílů pro práci s dětmi s odloženou školní docházkou. Všechny učitelky se na práci s dětmi písemně připravují.

Všechny učitelky, včetně ředitelky školy, splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Dvě učitelky absolvovaly dvouleté studium speciální pedagogiky, jedna učitelka si rozšířila vzdělání účastí v kurzu logopedické prevence, všechny mají dlouholetou praxi (od 17 do 36 let). Ve třídě s dopoledním provozem pracuje učitelka se sníženým úvazkem. Odborné dovednosti učitelky celkově velmi dobře uplatňují ve vzdělávacím procesu, hrají na klavír, housle a flétnu, připravují různá hudebně-pohybová a recitační vystoupení dětí pro

různé slavnosti ve škole i v rámci města. Ve třídě zaměřené na jazykovou výchovu pracuje učitelka, která s dětmi individuálně nacvičuje nápravu vad řeči. Obsahem vzdělávací činnosti jsou i kolektivní logopedická cvičení, dechová a artikulační cvičení a pravidelné logopedické chvíle. Zde jsou odborné schopnosti učitelky využity příkladně.

Prostorové podmínky typizovaného předškolního zařízení jsou vzhledem k počtu zapsaných dětí ve třídách a k realizaci spontánních a řízených činností příkladné. Vybavení nábytkem je účelné. Rozčlenění prostoru tříd umožňuje kvalitně realizovat plánované aktivity, volný pohyb, hry i relaxaci. U každé třídy je šatna, sociální zařízení, prostorná herna, stálá ložnice, která je dopoledne využívána pro hry a další činnosti. Součástí každé třídy je přípravná jídelna. Ve třídách jsou vytvořeny pestré, stálé hrací koutky s řadou kvalitních současných hraček, včetně dětského nábytku, stavebnic, společenských her a doplňků pro rozvíjení her. Třídy jsou velmi dobře vybaveny řadou tělovýchovného nářadí a náčiní, audiovizuální technikou, klavíry a hudebními koutky. Každá třída má svůj příruční kabinet, kromě toho mají učitelky k dispozici pomůcky z centrálního kabinetu. Třída s jazykovým zaměřením je bohatě vybavena odbornou literaturou a rozličnými speciálními pomůckami a obrazovým materiálem. Součástí této třídy je logopedický koutek, kde se průběžně denně uskutečňuje individuální náprava vad řeči, je zde k dispozici množství drobného didaktického materiálu pro zrakové i sluchové rozlišování, pro rytmizaci, pomůcky pro cvičení jemné motoriky, pracovní listy pro grafomotorická cvičení, logopedické zrcadlo a další rozmanité pomůcky, které si učitelky také vyrábějí samy. Při všech sledovaných činnostech spontánních i řízených měly učitelky k dispozici řadu podnětných didaktických pomůcek, rytmických nástrojů, výtvarného a pracovního materiálu, ne vždy je však efektivně využily ve prospěch podnětné aktivity dětí i směrem k plnění daného úkolu (např. některé tělovýchovné, pracovní a spontánní činnosti). Dětské knihovny jsou v každé třídě, obsahují množství současných titulů a jsou podle finančních možností doplňovány. Učitelská knihovna je výborně vybavena řadou moderních publikací z oblasti předškolní výchovy a řízení mateřské školy. Jeden z posledních titulů v této knihovně je Rámcový program pro předškolní vzdělávání.

Všechny prostory mateřské školy jsou vzorně udržovány v čistotě a pořádku. Vkusně je uspořádána výzdoba tříd i přilehlých prostor.

Z hlediska dodržování psychohygienických podmínek je v mateřské škole vytvořeno klidné a příjemné prostředí. Účelné uspořádání tříd vzhledem k realizaci spontánních činností dává dětem velký prostor pro jejich seberealizaci. Ve většině případů měly děti dostatek času pro volnou hru i relaxaci. Spontánní a řízené činnosti byly v rovnováze. Režim dne rámcově vymezuje dobu pro spontánní a programově řízené činnosti, upřednostňuje spíše tradiční pojetí střídání spontánních a řízených aktivit (ve sledu hry, hygiena, ranní cvičení, svačina, řízená činnost, hygiena, pobyt venku, oběd, odpolední odpočinek, svačina, zájmové činnosti). Rozvolněný program je realizován pouze ve třídě s jazykovým zaměřením. Ve shlednutých řízených činnostech v ostatních třídách převažovalo společné frontální zaměstnání před skupinovými činnostmi. Převážně všechny sledované řízené činnosti byly pro děti zajímavé. V některých třídách děti neměly dostatek času pro svoje pracovní tempo, ne vždy byly respektovány jejich individuální schopnosti. V průběhu dne mají děti volný přístup k nápojům, dodržován je tříhodinový interval mezi jídlami. Denně je zařazováno cvičení a pobyt venku, jeho délka je závislá na počasí. Počty dětí ve třídách odpovídají pedagogickým, hygienickým i organizačním požadavkům. Potřeba spánku jednotlivých dětí je respektována, děti, které nespí, jsou zaměstnány klidovými hrami.

Organizace činností vycházela z obsahového zaměření. Volné hry a spontánní pohybové činnosti probíhaly průběžně v rámci celého dopoledne. Dětem byly nabídnuty námětové a konstruktivní hry, pracovní, výtvarné a tělovýchovné činnosti. Rozvíjení her bylo v jednotlivých třídách rozdílné. V kladně hodnocených činnostech učitelky rozvíjely fantazii,

tvořivost a obohacovaly hru o nové prvky, cíleně vytvářely podněty pro rozvoj komunikativních dovedností dětí. Některé hry a spontánní činnosti byly málo rozvíjeny. Řízené činnosti byly převážně organizovány s celou skupinou dětí. Příkladně byly propojeny spontánní a řízené aktivity v jazykové třídě. Sebeobslužné činnosti byly ve všech třídách organizovány dle potřeb dětí.

Použité metody většinou odpovídaly stanoveným cílům. Převažovaly metody praktické činnosti, zařazeny byly i metody slovní a názorné. V některých případech nebyl vhodně zvolen úkol pro nejmladší děti. Ve většině případů bylo využití metod i forem práce průměrné. V jazykové třídě jsou veškeré činnosti v průběhu dne přizpůsobeny potřebám dětí. Organizace činností zde skýtá podmínky pro rozvíjení dovedností u dětí talentovaných i u dětí se speciálními potřebami. Předškolní vyučování zde výrazně ovlivnilo vhodně zvolené metody práce, a to zejména individuální přístup, názornost, praktická činnost a vhodné zařazování metod rozvíjejících řeč a myšlení. Organizování individuální péče o děti s vadami řeči i o děti s odloženou školní docházkou je promyšlené, nerušeně se uskutečňuje v průběhu rozvolněného režimu dne, zejména v dopoledních, ale i odpoledních činnostech. Použité formy práce v některých třídách zcela neodpovídaly skladbě dětí a v těchto případech formy prováděných činností nebyly zcela promyšlené vzhledem k potřebám a schopnostem dětí, zejména při některých tělovýchovných a pracovních činnostech. Při sebeobslužných činnostech (převlékání, stolování a osobní hygieně) byly děti vedeny k samostatnosti. Částečně se podílely na přípravě a organizaci stolování. Návyky společenského chování odpovídají věku dětí. Přechody mezi činnostmi byly většinou plynulé.

Ve většině případů byla motivace uplatněna především formou pestré nabídky hraček a doplňujících didaktických pomůcek. Vstupní i průběžná motivace prolínala téměř ve všech případech jak spontánními, tak řízenými činnostmi a většinou tvořila tematický celek. Ve všech těchto případech byly všechny činnosti motivované zvoleným námětem, jež vycházel ze zkušeností dětí a ročního období. Téměř vždy zvolená motivace podněcovala aktivitu dětí, podporovala jejich samostatnost, rozvoj slovní zásoby, fantazii a představivost. Hodnocení dětí většinou probíhalo bezprostředně, využívána byla pochvala a povzbuzení. Součástí hodnocení je písemně zpracovaná pedagogická diagnostika. Některé záznamy postrádají dostatečně odbornou analýzu vývojového období.

Komunikace je ve většině případech vstřícná, učitelky vytvářejí pozitivní sociální klima, zejména v jazykové třídě jsou výrazné přátelské vztahy mezi dětmi a učitelkami navzájem. Téměř při všech sledovaných činnostech měly děti možnost získávat a uplatňovat své sociální i komunikativní dovednosti. V některých případech nebyl vytvářen dostatečný prostor pro rozvoj slovní zásoby a upevňování řečových dovedností dětí. Přesto jsou vyjadřovací schopnosti zejména nejstarších dětí na velmi dobré úrovni.

Hodnocení kvality vzdělávací činnosti

Úroveň plánování a přípravy vzdělávací činnosti má průměrnou úroveň. Personální podmínky jsou ve sledovaných činnostech celkově hodnoceny jako velmi dobré. Materiální a prostorové zázemí pro sledované činnosti je spíše nadprůměrné. Vytvořené psychohygienické podmínky jsou celkově hodnoceny jako nadprůměrné. Organizace činností i zvolené metody a formy vzdělávací práce mají celkově průměrnou úroveň. Oblast motivace a hodnocení je celkově hodnocena jako nadprůměrná, rovněž tak interakce a komunikace.

Kvalita vzdělávací činnosti je ve sledovaných oblastech celkově hodnocena jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Při plánování rozvoje mateřské školy ředitelka vycházela z velmi dobré znalosti místních podmínek, potřeb zařízení, analýzy uplynulého období a schopností pedagogického sboru. Zpracovala dvouletý cílový program, který obsahuje střednědobé i krátkodobé cíle, ty jsou zaměřeny na oblast výchovně-vzdělávací, na zefektivnění řídicí práce, na zkvalitňování připravenosti pedagogických pracovníků. Součástí plánu jsou i stanovené úkoly pro oblast materiálně-technické základny školy a konkrétní požadavky pro zřizovatele na opravu a údržbu školy. V oblasti výchovně-vzdělávací je zahrnuta nadstandardní činnost školy (kroužky, kulturní vystoupení v rámci města) a péče o děti se speciálními potřebami (péče o děti v jazykové třídě a o děti s odloženou školní docházkou). Přílohou plánu práce školy je roční plán kontrolní a hospitační činnosti a plán pedagogických rad.

V plánování má ředitelka vytvořen systém, úkoly jsou směřovány do všech oblastí chodu školy a jsou formulovány jasně a přehledně, stanoveny jsou i prostředky jejich realizace.

Statutárním zástupcem školy je ředitelka. Organizace chodu školy má jasně stanovená pravidla a je přizpůsobena místním, personálním i finančním podmínkám. V organizačním a pracovním řádu jsou zakotvena práva a povinnosti pracovníků, jsou zde stanoveny jejich kompetence a pracovní doba.

Vnitřní informační systém je pružný. Ředitelka upřednostňuje každodenní osobní kontakt. Důležité a aktuální informace jsou vyvěšeny na nástěnce pro zaměstnance. Podle plánu jsou svolávány pedagogické i provozní porady, zápisy z nich jsou věcné. Součástí jednání pedagogických rad je pravidelné předávání poznatků ze vzdělávacích akcí a závěry z kontrolní a hospitační činnosti ředitelky školy.

Vnější informační systém je zaměřen k rodičům, zřizovateli, k základní umělecké škole, k základní škole a pedagogicko-psychologické poradně. K informování rodičů slouží především individuální rozhovory, nástěnky, třídní schůzky a akce pořádané společně pro rodiče a děti (soutěže, maškarní reje, olympiády, dny otevřených dveří, rozloučení se školáky, apod.). Velmi významnou formou spolupráce s rodičovskou veřejností jsou aktivity, které uskutečňuje třída s jazykovým zaměřením, kdy kromě individuální práce s dětmi jsou pořádány pravidelně každý týden společná sezení s jednotlivými rodiči a dětmi, kde učitelka prakticky provádí nápravu lehčích vad řeči u dětí. Mateřská škola vytváří prostor pro zájmové i mimoškolní aktivity a vhodným způsobem se prezentuje na veřejnosti (články o životě školy v místním i okresním tisku, účast dětí ve výtvarném a tanečním kroužku při základní umělecké škole). Podle potřeby spolupracuje škola i s pedagogicko-psychologickou poradnou, a to zejména při sestavování individuálních plánů osobnostního rozvoje u dětí s odloženou školní docházkou, třída s jazykovým zaměřením úzce spolupracuje s klinickou logopedkou. Součástí vnějšího informačního systému je vnitřní řád školy, který vychází z příslušných právních předpisů a místních podmínek. Je vyvěšen ve všech šatnách, rodiče s ním byli seznámeni i při třídních schůzkách.

Při kontrole vedení povinné dokumentace ve třídách (evidenční listy, docházky dětí a přehled výchovné práce) byly zjištěny drobné nedostatky, které byly odstraněny v průběhu inspekce. Jmenovaná povinná dokumentace je vedena na předepsaných tiskopisech. Další vedená dokumentace je smysluplná. Hodnotící zpráva za školní rok 2000/2001 ve svém závěru vytyčuje dílčí úkoly pro oblast vzdělávání a spolupráci s rodinou pro další školní rok. Individuální plány osobnostního rozvoje i pedagogická diagnostika ve třídě zaměřené na jazykovou výchovu jsou zpracovány na profesionální úrovni. Základní pedagogická diagnostika o dětech je vedena ve všech třídách.

Vedení a motivování pracovníků je zaměřeno na bezproblémový chod školy a na uplatňování nových trendů ve vzdělávací činnosti. Ředitelka se sama průběžně vzdělává a vytváří velmi

dobré podmínky pro účast učitelek ve vzdělávacích seminářích i pro samostudium současné odborné literatury a odborných časopisů, kterých je v pedagogické knihovně dostatek. Výběr literatury k samostudiu učitelek konkrétně nezadáva, nechává je na učitelkách. Pro hodnocení všech pracovníků školy má zpracovaná kritéria.

Kontrolní mechanismy postihují všechny oblasti chodu školy. Plán kontroly a řízení je zpracován do jednotlivých měsíců. Plnění pracovních povinností a pravidel pro provoz školy je kontrolováno každodenně v běžném pracovním kontaktu a je vyhodnocováno při provozních poradách. Hospitační činnost je plánovaná, její cíle vycházejí z hlavních úkolů ročního plánu. Závěry z kontrol i hospitací jsou s pracovníci projednávány bezprostředně po hospitacích a při jednání na pedagogických radách.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Plánování je promyšlené a funkční, je hodnoceno jako příkladné. Organizování provozu mateřské školy a vzdělávací činnosti je velmi dobré. Systém vedení a motivování pracovníků je hodnocen jako nadprůměrný. Oblast kontrolních mechanismů je hodnocena jako příkladná. Vytvořené podmínky pro vzdělávání jsou ve sledovaných oblastech celkově hodnoceny jako velmi dobré.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o zařazení mateřské školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ze dne 3. prosince 2001, č. j. 1705/OS/SI/BA 01;
- Výjimka z počtu zapsaných dětí pro školní rok 2001/2002 podle § 4, odst. 8, vyhlášky č. 35/1992 Sb., o mateřských školách, ze dne 27. září 2001, č. j. 129/01;
- povinná dokumentace k evidenci dětí podle § 45 b, odst. 1, písm. a) zákona č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů;
- hodnotící zpráva o činnosti školy za školní rok 2000/2001;
- Cílový program školy pro období let 2000/2002;
- měsíční plány vzdělávací činnosti ve třídách;
- plány osobnostního rozvoje dětí s odloženou školní docházkou a pedagogická diagnostika;
- pedagogická diagnostika dětí s lehčími vadami řeči;
- Vnitřní řád školy pro školní rok 2001/2002;
- Organizační řád školy;
- plán kontrolní a hospitační činnosti ředitelky školy pro školní rok 2001/2002;
- zápisy z kontrol a hospitací ředitelky školy za školní rok 2001/2002;
- plán pedagogických rad a provozních porad pro školní rok 2001/2002;
- záznamy z pedagogických rad a provozních porad za školní rok 2001/2002;
- kritéria pro hodnocení pracovníků.

ZÁVĚR

Posouzením sledovaných oblastí činnosti školy byla vymezena **pozitiva:**

- příkladná práce učitelek ve třídě s jazykovým zaměřením;

- podnětné estetické prostředí v celém areálu školy;
- efektivní systém v kontrolní a řídicí činnosti ředitelky školy.

Vzdělávací činnost čtyřtřídní mateřské školy je ve sledovaných oblastech celkově hodnocena jako spíše nadprůměrná. Podmínky vzdělávání jsou ve sledovaných oblastech celkově hodnoceny jako velmi dobré.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Školní inspektorky:	Titul, jméno a příjmení	Podpis Razítko
Vedoucí týmu	Marie Behenská	Marie Behenská
Členka týmu	Mgr. Alena Nováková	Mgr. Alena Nováková

V Sokolově dne 25. ledna 2002

Datum a podpis ředitelky předškolního zařízení stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 29. ledna 2002

Ředitelka předškolního zařízení

Jiřina Bencová

Jiřina Bencová
podpis

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti předškolního zařízení dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitelka předškolního zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
KÚ – OŠMT Karlovy Vary	12. února 2002	14/02
Zřizovatel: Město Habartov	12. února 2002	13/02

Připomínky ředitelky předškolního zařízení

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány